

Podpora rodin a příprava strategie rodinné politiky

Ministerstvo práce a sociálních věcí

Odbor rodinné politiky a ochrany práv dětí

Mgr. Kamila Vlčková

Obsah příspěvku

- informace a novinky z rodinné politiky na státní úrovni:
 - hlavní dokumenty
 - legislativa
 - systémové projekty
 - národní dotační tituly
- aktuality na mezinárodní úrovni
- příprava nové strategie rodinné politiky

Hlavní veřejně-politické dokumenty k rodinné politice v ČR

- Funkční rodiny:
 - **Koncepce rodinné politiky (2017)**
 - dle usnesení vlády má být v r. 2022 vládě předložena aktualizovaná koncepce
- Ohrožené rodiny:
 - **Národní strategie ochrany práv dětí 2021-2029**
 - Akční plán k naplnění Národní strategie ochrany práv dětí 2021-2024
- **Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021 – 2030**
- VÚPSV – analytické studie:
 - **Zpráva o rodině 2020**
 - v r. 2022 začaly přípravy na další zprávě, která bude vládě předložena r. 2023,
 - tematicky zaměřené výzkumné zprávy (např. 2021. Dopady pandemie na sólo rodiče).

Legislativa – novinky z roku 2022

- **Novela zákona o dětských skupinách** (účinná od 1. 10. 2021):
 - zavádí systémové financování ze státního rozpočtu,
- **Novela zákona o soc. pr. ochraně dětí** (účinná od 1. 1. 2022):
 - omezování ústavní péče u dětí do 3 let,
 - posílení pěstounské péče,
 - stabilnější financování ZDVOPŮ,
 - podpora mladých dospělých odcházejících z ústavní či náhradní rodinné péče.
- **Prodloužení otcovské** z 5 na 10 dní (od 1. 1. 2022):
 - otcovská poporodní péče od 1. 2. 2018,
 - v roce 2020 ji využilo 45 916 mužů (cca 45 %).
- **Možnost rychlejšího čerpání rodičovského příspěvku**
 - od 1. 7. 2022
 - příjemci s nižšími příjmy mohou čerpat až 13 tis. Kč měsíčně.

Legislativa – novinky z roku 2022

- V souvislosti s **růstem cen energií** v roce 2022 **schválena** zejména **následující specifická opatření**:
 - navýšení životního a existenčního minima (4/2022 a 7/2022),
 - druhá mimořádná valorizace důchodů (9/2022),
 - příspěvek 5 tis. Kč na dítě (8/2022),
 - úpravy v dávkovém systému (flexibilnější čerpání rodičovského příspěvku od 7/2022 a zmírnění podmínek pro nárok na mimořádnou okamžitou pomoc),
 - navýšení normativních nákladů na bydlení, které jsou součástí příspěvku na bydlení, a také zjednodušení administrativy (9/2022).
- Plánováno:
 - úpravy zákoníku práce (sleva na pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti),
 - možnost čerpání rodičovského příspěvku prarodiči.

Projekty financované z ESF

Podpora implementace dětských skupin (realizace do 12/2022)	Cíl: podpora vzniku a fungování dětských skupin Výstupy: komplexní poradenství a vzdělávání, metodická podpora, audit kvality atd. http://www.dsmps.v.cz/cs/
Krajská rodinná politika (realizace do 12/2022)	Cíl: zlepšení koordinace celostátních a regionálních politik v oblasti podpory rodin Výstupy: Metodika RP na regionální a místní úrovni, návrhy koncepcí RP ve všech krajích, Sborník příkladů dobré praxe, Zpravodaj Rodina, case study atd. http://www.rodinyvkrajich.mpsv.cz/cs/
22 % k rovnosti (realizace do 12/2022)	Cíl: řešení problému rozdílného odměňování žen a mužů v ČR Výstupy: mzdová a platová kalkulačka, Logib, legislativní analýzy atd. https://rovnaodmena.cz/
FLEXI (realizace do 6/2023)	Cíl: podpora forem flexibilního zaměstnání (včetně sdílených pracovních míst) https://www.uradprace.cz/podpora-flexibilnich-forem-zamestnavani-flexi-

Podpora budování kapacit dětských skupin

- **Národní plán obnovy komponenta 3.3**

- Plánovaná alokace: 2,74 mld.
- Datum vyhlášení: 18. 3. 2022
- Datum zahájení příjmu žádostí o podporu: 20. 4. 2022
- Dílčí uzavírky: 30. 6. 2022 / 30. 9. 2022 / 30. 11. 2022, ukončení 30. 11. 2022
- Nejzazší datum pro ukončení fyzické realizace projektů: 30. 6. 2025
- Výše dotace: **3 – 20 mil. Kč**, udržitelnost – 10 let

- **OPZ**

- Vyhlášení výzev předpokládáme 5x každý rok cca únor, v každé výzvě cca 100 projektů
- Odhadovaná výše podpory pro jeden projekt (kapacita 12): **2 mil.Kč**

Podpora budování kapacit dětských skupin

- www.esfcr.cz/financovani-pece-o-deti

Průvodce možnostmi financování dětských skupin

Průvodce Vám pomůže zorientovat se ve všech možnostech financování nových i stávajících zařízení s ohledem na změny, které přináší novela zákona o dětské skupině i začátek nového programového období fondů EU. Informace průběžně aktualizujeme.

 Nové DS	 Stávající DS
Informace pro zájemce o vytvoření nových dětských skupin	Informace pro stávající provozovatele dětských skupin (a mikrojeslí)
<ul style="list-style-type: none">➤ Podpora vybudování nových DS➤ Podpora zahájení provozu nových DS	<ul style="list-style-type: none">➤ Podpora provozu stávajících DS➤ Investiční podpora stávajících DS

- [Srovnání výzev na podporu dětských skupin \(DS\) \(227.41 kB\)](#)
- [Časté dotazy](#)

Národní dotační tituly

- **Rodina (pro NNO):**

- 2 dotační oblasti:

- I. Preventivní aktivity na podporu rodiny, partnerství a rodičovství,
- II. Podpora práce s dětmi a rodinami v oblasti SPOD,

- rok 2022: podáno 289 žádostí, podpořeno 286, vyplaceno 141,2 mil. Kč,

- dotaci lze poskytnout do výše 80 % výdajů na projekt,

- činnost dobrovolníků lze zahrnout do výše 5 % celkových výdajů na projekt.

- **Obec přátelská rodině a seniorům:**

- 2 dotační oblasti:

- I. Obec přátelská rodině,
- II. Obec přátelská seniorům,

- 5 velikostních kategorií dle počtu obyvatel,

- rok 2022: podáno 97 žádostí, podpořeno 28, vyplaceno 15,9 mil. Kč,

- dotaci lze poskytnout do výše 100 % výdajů na projekt,

- bonusové body za strategický materiál v oblasti rodinné politiky.

Mimořádný dotační titul pro dočasné aktivity na podporu rodin z Ukrajiny

- Realizace v úzké **spolupráci s UNICEF.**
- Oprávnění žadatelé:
 - **NNO** působící v **prorodinné oblasti**, v oblasti **integrace cizinců a práce s menšinami**,
 - **obce a kraje**,
 - **příspěvkové organizace obcí a krajů.**
- Pro rok 2022 alokace 12 mil. Kč
- **Žádosti lze podávat do 1. listopadu 2022.**
- Podpora aktivit realizovaných v období od 1. června do 30. listopadu 2022 (vč. časové způsobilosti výdajů)

Mimořádný dotační titul pro dočasné aktivity na podporu rodin z Ukrajiny: podporované aktivity

- osvěta a podpora prevence krizových situací v rodině;
- rozvoj rodičovských kompetencí, zkvalitňování vztahů v rodině i komunitě;
- naplňování specifických potřeb UA uprchlických rodin a dětí (včetně romských uprchlických rodin a dětí z UA);
- podpora ohrožených dětí bez rodiny;
- podpora orientace v české společnosti, komunikace v českém jazyce,
- provozování herních, zájmových či volnočasových aktivit pro děti;
- péče o děti ve věku 0 - 6 let (podporována péče zajišťovaná klientům v rozsahu min. 10 hodin týdně);
- poskytování základního individuálního odborného poradenství;
- zprostředkování odborných poradenských služeb (psycholog, zdravotničtí specialisté, sociální pracovník, právní či finanční poradenství apod.);
- doprovázení po úřadech, zdravotnických a sociálních zařízeních, vzdělávacích a dalších institucích (včetně případného zajištění tlumočení);
- interaktivní semináře, diskusní skupiny kurzy, videotréninky, další tréninkové aktivity apod. zaměřené na podporu a integraci uprchlických rodin;
- organizování a vedení svépomocných skupin zaměřených na podporu a integraci uprchlických rodin.

Statistiky

- Hodnota **plodnosti** v r. 2021 na úrovni **1,83** (mírně nad evropským průměrem), **nárůst podílu dětí narozených mimo manželství** (cca 48,5 %).
- **Nízká sňatečnost** a (46,8 tis. sňatků v r. 2021) **vysoká rozvodovost** (rozvedeno 21,1 tis.)
 - Rozpad úplné rodiny dopadá z ekonomického hlediska tíživěji na ženy. V době rozpadu rodiny má velký význam mezigenerační pomoc.
 - V úplné rodině se rodí tolik dětí, kolik si jich rodiče přejí mít. (VÚPSV)
- Míra **zaměstnanosti žen** ve věku 20–49 let s jedním dítětem (do 6 let) 36,1 % (vs. muži 97,6 %),
 - na zkrácený úvazek zaměstnáno 2,2 % českých mužů a 9,9 % českých žen (2020)
- **Až 80 %** veškeré **péče zajišťuje rodina** a blízcí, **převážně ženy**, což se promítá do platových nerovností i nerovností v důchodech.

Mezinárodní aktuality

- **CZ PRES** (2. pololetí r. 2022), hlavní téma v oblasti RP:
 - snižování dětské chudoby a sociálního vyloučení,
 - oblast péče a sladování rodinného a pracovního života (*European Care Strategy*, včetně revize Barcelonských cílů),
 - oblast rovného odměňování.
- Evropská iniciativa **Záruky pro děti**
 - cíl: předcházet sociálnímu vyloučení dětí, zajištění přístupu dětí v nouzi ke kvalitním klíčovým službám ve 4 klíčových oblastech:
 - vzdělávání a předškolní péče,
 - zdravotní péče,
 - zdravá výživa,
 - odpovídající bydlení.
 - národní Akční plán k naplnění Záruky pro děti na období 2022-2030.

Strategie rodinné politiky 2022-2030

- Hlavní cíl:
 - **rozvítet společenské klima** takovým způsobem, aby bylo **vůči rodinám všestranně přívětivé a společenské tlaky i bariéry** byly minimalizovány.
- **Investice do rodin a dětí jsou klíčové pro zajištění stability české populace.**
- Zvyšování prestiže a ukotvení rodinné politiky (síťování, podpora výborů a dalšího institucionálního zajištění RP na úrovni státní správy, samosprávy, posílení a sjednocení monitoringu, statistik)
- Prevence rizikových jevů v rodině a společnosti a snížení dopadů na duševní zdraví (podpora osvěty a prevence, dostupnosti služeb, snížení rizika sociální izolace pečujících, podpora mezigeneračních vztahů, participace a využití veřejného prostoru)
- Sladění pracovního a rodinného života a podpora rovného zapojení rodičů do péče, ocenění péče v rodině (podpora flexi úvazků, služeb péče pro děti, volnočasových aktivit, služeb pro pečující, podpora rovného zapojení do péče mezi muži a ženami, ocenění pečujících, firem, organizací)
- Ekonomická stabilita rodin (daňová a dávková oblast, bydlení, snížení rizika zadlužení, podpora rodin ze SVL)

Použité zdroje

- MPSV. 2017. Koncepce rodinné politiky. Dostupné z https://www.mpsv.cz/files/clanky/31898/Koncepce_rodinne_politiky.pdf
- MPSV. Národní strategie ochrany práv dětí a Akční plán k naplnění Národní strategie. Dostupné z <https://www.mpsv.cz/narodni-strategie-ochrany-prav-deti-a-akcni-plan-k-naplneni-narodni-strategie>
- VÚPSV. Zpráva o rodině 2020. Dostupné z <https://www.mpsv.cz/documents/20142/225508/Zpr%C3%A1va%20o%20rodin%C4%9B%202020.pdf/c3bdc63d-9c95-497d-bded-6a15e9890abd>
- SIRIUS. 2020. Prognóza vývoje situace pro rodiny s dětmi a podpůrné služby. Dostupné z <https://www.nadacesirius.cz/vyzkumy/prognoza-dopadu-covid-19-na-rodiny-s-detmi>
- UNICEF. 2021. Chudoba po pandemii ohrožuje 35 tisíc dětí v Česku. Dostupné z <https://www.unicef.cz/unicef-chudoba-po-pandemii-ohrozuje-35-tisic-deti-v-cesku/>
- <https://www.mpsv.cz/web/cz/narodni-dotacni-tituly>
- <https://www.uradprace.cz/podpora-flexibilnich-forem-zamestnavani-flexi->
- <https://www.mpsv.cz/>

Použité zdroje

- https://www.mpsv.cz/web/cz/vyzva-c.-31_22_002-budovani-kapacit-detskych-skupin
- www.esfcr.cz/financovani-pece-o-deti
- <http://www.dsmpsv.cz/>
- <http://www.rodinyvkrajich.mpsv.cz/cs/>
- <http://www.rovnaodmena.cz/>

Děkuji Vám za pozornost.

Mgr. Kamila Vlčková

Odbor rodinné politiky a ochrany práv dětí

Ministerstvo práce a sociálních věcí

Na Poříčném právu 1

128 01 Praha 2

E-mail: kamila.vlckova@mpsv.cz